

Maw samenvatting

H1

Bij het geven van een voornaam speelt iemands referentiekader een grote rol, een referentiekader is een geheel van kennis, overtuigingen, ideeën en ervaringen van waaruit iemand denkt en handelt. Ouders denken vanuit hun referentiekader na over de naam van hun kind en daarbij worden ze onder andere beïnvloed door hun familie. Een voornaam is daarmee iemands identiteit, identiteit is het beeld dat iemand van zichzelf heeft, hij uitdraagt en anderen voorhoudt dat hij als kenmerkend en beschouwend heeft als persoon. Identiteit heeft drie aspecten, namelijk

Persoonlijk, sociaal en collectief

Persoonlijke identiteit is het beeld dat iemand van zichzelf heeft, zijn zelfbeeld.

De sociale identiteit is het beeld dat iemand heeft van zichzelf als lid van sociale groepen waar hij/zij uitmaakt.

Collectieve identiteit is het beeld van een groep.

Externe collectieve identiteit is het beeld van een groep dat als kenmerkend en blijvend voor die groep wordt beschouwd.

1.2

Kinderen worden verschillend opgevoed, welk gedrag ergens verwacht wordt en welke regels in een bepaalde groep gelden krijg je aangeleerd tijdens een proces van socialisatie. Socialisatie is het proces van overdracht en verwerving van de cultuur

Wat is het proces van overdracht? Mensen brengen de cultuur van een groep of samenleving over aan nieuwkomers. Het proces van verwerving is het eigen maken van een cultuur.

Ieder kind heeft unieke eigenschappen, die eigenschappen worden aangeboren en dat noemt je nature, eigenschappen die worden aangeleerd worden nurture genoemd.

1.3

De cultuur bij jou thuis zorgt ervoor dat iedereen weet wat er wordt verwacht van elkaar en welke gedragsregels er gelden.

Het kernconcept cultuur is daarbij belangrijk, cultuur is het geheel van voorstellingen, uitdrukkingsvormen, opvattingen, waarden en normen die mensen als lid van een groep of samenleving hebben verworven.

Je hebt 5 cultuurelementen namelijk:

- 1) Waarden: idealen, vrijheid en veiligheid
- 2) Opvattingen: ideeën wat je vindt, je gedachten
- 3) Voorstellingen: beelden, ideeën en verhalen die mensen hebben over een gebeurtenis
- 4) Normen: regels die horen bij waarden
- 5) Uitdrukkingsvormen: symbolen

De elementen van een cultuur zijn soms aan de buitenkant te zien en soms niet. De uitdrukkingsvormen herken je direct. Er wordt onderscheid gemaakt tussen materiele en immateriele aspecten

Materiele aspecten: tastbaar en concreet

Immateriele aspecten : zie je niet meteen zoals waarden en taal

Culturen zijn plaats- en tijd gebonden, culturen kunnen langzaam veranderen oftewel dynamisch

1.4

Er zijn verschillende culturen

De dominante cultuur : mensen met de meeste invloedrijkste of hoogste economische positie.

De subculturen: kleinere culturen die deels overlappen maar licht afwijken van de dominante cultuur

Tegencultuur: zwaar tegen de dominante cultuur, zelfs geweld wordt er bij betrokken.

Bij socialisatie onderscheiden we twee vormen: acculturatie en enculturatie

Enculturatie is dat iemand de cultuur aanleerd waarin hij/zij wordt geboren

Acculturatie is het aanleren en verwerven van een andere cultuur.

De socialisatie van nieuwkomers heeft een aantal functies namelijk:

- 1) Continuering
- 2) Verandering
- 3) Identificatie
- 4) Identiteitsontwikkeling
- 5) Gedragsregulatie

H2

2.1

In het vak maatschappijwetenschappen onderscheiden we vier vormen van sociale bindingen.

1. Affectieve binding: speelt een rol met emotie en gevoel, emotionele bindingen
2. Cognitieve binding: deze hebben te maken met kennisoverdracht en kennisvorming
3. Economische binding: bindingen die te maken hebben met werk, met goederen die nodig zijn voor het bestaan
4. Politieke binding: bindingen die te maken hebben met zaken die in een samenleving gezamenlijk geregeld en georganiseerd moeten worden. Zoals onderwijs, verkeer en zorg.

Dit noemen we ookwel collectieve goederen.

Mensen die horen bij dezelfde groep en delen iets met elkaar en beïnvloeden elkaar, dat proces heet groepsvorming.

Groepsvorming is het tot stand komen van bindingen tussen twee mensen of meer die elkaar beïnvloeden en gemeenschappelijke waarden en normen ontwikkelen

Mensen die worden ingesloten noemen we outgroup, mensen die erbij horen noemen we ingroup.

Om groepsregels te handhaven is er in een groep of samenleving vaak sprake van sociale controle. Dat is het geval als mensen anderen ertoe dwingen zich te houden aan de regels van een groep.

Je hebt twee vormen sociale controle namelijk, formele en informele sociale controle

Informele sociale controle houdt in dat groepsleden elkaar wijzen op de waarden en normen van de groep

Bij formele sociale controle is er sprake van dat mensen vanuit hun beroep of functie mensen op de regels wijzen.

Niet alle groepen zijn hetzelfde. In een informele groep kennen mensen elkaar en zijn ze emotioneel verbonden. In een formele groep zijn er vastgestelde regels.

2.2

Hoe ontstaan er sterke bindingen tussen mensen ?

1. Gedeelde waarden en normen
2. Wederzijdse afhankelijkheid
3. Dwang

Gedeelde waarden en normen kunnen zorgen voor saamhorigheid en zijn bepalend voor onze identiteit.

Wederzijdse afhankelijkheid heeft te maken met eigenbelang.

Door dwang kunnen mensen met elkaar verbonden zijn.

Bij het antwoord op de vraag wat een samenleving bijeenhoudt speelt het concept sociale cohesie, dat is een bindmiddel van de samenleving, het houdt in dat mensen zich met elkaar verbonden voelen en een groep vormen.

2.3

Wij zijn ons niet bewust van de hoeveelheid regels in een samenleving. Regels bepalen een groot deel van het gedrag. Bijna bestuderen we deze sociale instituties, sociale institutie is een complex van min of meer geformaliseerde regels die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren. Sociale instituties zorgen voor meer sociale cohesie in de samenleving omdat gedrag voorspelbaarder wordt.

Vijf kenmerken van sociale instituties

1. Buiten het individu om
2. Lange traditie
3. Vrij stabiel, maar veranderen
4. Moreel gezag
5. Dwingend

2.4

Culturen gaan op verschillende manieren met maatschappelijke problemen om en ontwikkelingen. Er ontstaan patronen in cultuurverschillen.

Dimensies van hofsteden

1. Meso : op school en werk
2. Micro : gezinnen en families
3. Macro : gezondheidszorg, politiek enzv

Bij de dimensie machtsafstand gaat het om de mate waarin de minder machtige leden in een land verwachten en accepteren dat de macht ongelijk verdeeld is.

1. Dimensie individualistisch vs collectivistisch
2. Masculien vs feminien
3. Zwakke onzekerheidsvermijding vs sterke
4. Langetermijngerichtheid vs korte
5. Hedonisme vs soberheid

H3

3.1

Het maken van onderscheid op basis van verschillen bestuderen we met sociale ongelijkheid : dat is een situatie waarin verschillen tussen mensen consequenties hebben voor hun maatschappelijke positie.

Discriminatie is een ongelijk behandeling van mensen in gelijke gevallen.

Er zijn vier soorten sociale ongelijkheid

1. Economische hulpbronnen: geld en bezit
2. Sociale hulpbronnen : contacten met mensen
3. Symbolische hulpbronnen: status en aangezien

4. Politieke hulpbronnen : macht en gezag

De verdeling van de maatschappij in groepen waartussen sociale ongelijkheid bestaat noemen we sociale stratificatie, die groepen worden ook wel sociale lagen genoemd: een grote groep mensen met dezelfde maatschappelijke positie.

Als je die sociale lagen ordent, ontstaat er een maatschappelijke ladder, dat is een indeling waarbij mensen met meer bezit of status hoger staan dan anderen. Als mensen vergeleken worden op basis van de status van een beroep noemen we dat een beroepprestigeladder.

Het stijgen of dalen op de maatschappelijke ladder noemen we: sociale mobiliteit, iemand stijgt in de sociale klasse waarin hij geboren is.

Als mensen sociaal mobiel zijn kan dat worden verklaard door processen van positietoewijzing of positieverwerving. Positietoewijzing verwijst naar maatschappelijke oorzaken waardoor een persoon of groep in een bepaalde positie terecht komt.

Aan het proces van positieverwerving kunnen mensen of groepen juist wel iets doen. Mensen verkrijgen dan een maatschappelijke positie door hun eigen bijdrage.

Stijgen en dalen op de maatschappelijke ladder is niet in elke samenleving even makkelijk. In gesloten samenlevingen is er nauwelijks sprake van sociale mobiliteit. Het tegenovergestelde ervan zijn de open samenlevingen waarbij mensen meer kansen hebben om sociaal mobiel te zijn.

Kansen worden groter op een betere maatschappelijke positie, wanneer iemand economisch sociaal en cultureel kapitaal heeft

Een verzorgingsstaat heeft als doel solidariteit te reguleren.

Collectieve goederen hebben als kenmerk dat ze non- exclusief zijn iedereen kan ze dus hebben.

Private goederen zijn goederen waarover mensen moeten betalen.

Als een samenleving goederen tot stand wil brengen noemen we dit een collectieve actie.

3.2

Het kernconcept macht staat voor : macht is het vermogen om hulpbronnen in te zetten om bepaalde doelstellingen te bereiken en de handelingsmogelijkheden van anderen te beperken of vergroten

Je hebt 4 hulp- machtsbronnen

1. Affectieve machtsbronnen: invloed op grond van gevoel of emoties
2. Cognitieve machtsbronnen: invloed op basis van kennis
3. Economische machtsbronnen: invloed op basis van geld of schaarse goederen
4. Politieke machtsbronnen: invloed van de overheid of politieke machtsdragers.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen macht

Je hebt :

1 informele macht : dit is niet officieel vastgelegd

2 formele macht : dit is vastgesteld in wetten of regels

Freeriders zijn mensen die profiteren van het collectieve goed.

3.3

Als je besluiten van je ouders vrijwillig respecteert spreken we van gezag: gezag is een macht die als legitiem wordt beschouwd.

Iemand kan zijn gezag ontleen aan verschillende bronnen:

- Kwaliteiten, kennis, aanzien
- Positie of functie die iemand heeft
- Geleverde prestaties

3.4

Samenwerking :

Samenwerken is het proces waarin individuen, groepen en staten relaties vormen om hun handelen op elkaar af te stemmen voor een gemeenschappelijk doel.

Er zijn drie voorwaarden om samen te kunnen werken, denk aan

- Compromisbereidheid
- Onderling vertrouwen
- Wederzijdse acceptatie

Conflict:

Een conflict is een situatie waarin individuen of groepen en staten elkaar tegenwerken om eigen doelen te bereiken.

Manifeste : duidelijk, zichtbare en spectaculaire conflicten

Latente: conflicten die minder zichtbaar zijn en worden minder in de media besproken.

samenwerking	conflict
Gemeenschappelijk doel	Eigen doel
Handelen op elkaar afstemmen	Elkaar tegenwerken

H4

4.1

Een staat vormt zich niet zomaar.

Wat is staatsvorming?

= de institutionalisering van politieke macht tot staat

Formele macht = afspraken die zijn vastgelegd in de wetten en regelgeving.

Er is sprake van een machtsevenwicht als actoren, twee staten ongeveer even veel macht hebben.

Als er sprake is van machtsongelijkheid leidt dat soms tot oorlog en geweld

Dat kan ook door machtsoverwicht

Machtvacuum is de afwezigheid van voldoende machtsuitoefening.

Interne soevereiniteit en extern

Intern is binnen een staat en extern er buiten. De staat heeft interne soevereine macht omdat die

1. Als het hoogste gezag reguleert over een groep mensen
2. Binnen een bepaald grondgebied valt
3. Het geweldsmonopolie en belastingsmonopolie bezit

Bij staatsvorming is er sprake van institutionalisering van politieke macht tot een staat. Dat had niet gekund zonder rationalisering,

Dat is : het proces van ordenen en systematiseren van de werkelijkheid met de bedoeling haar voorspelbaar te maken.

4.2

Politieke socialisatie = het proces van overdracht en verwerving van de politieke cultuur van de groep en samenleving waartoe mensen behoren.

Nederlanders kunnen flink klagen over lange politieke processen waarin veel wordt gepraat en weinig besloten wordt, dat overleg is een kenmerk van wat het poldermodel heet : de overlegcultuur. voorstelbaar is dat veel andere samenlevingen kiezen voor een conflictmodel: in dit model kiezen actoren voor de strijd om de eigen doelen en belangen te realiseren.

Toch zijn er uitzonderingen. In Nederland is het harmoniemodel dominant. De nadruk ligt op het overlegcultuur en het bereiken van consensus staat centraal.

	conflictmodel	harmoniemodel
doelen	Anderen overtuigen van het eigen gelijk	Samen met anderen overeenstemming bereiken
Waarden en uitgangspunten	Strijd, macht	Samenwerking, gelijkwaardigheid
middelen	Demonstreren, druk zetten, mediaoffensief	Overleg, onderhandeling, samenwerkingsverbanden

4.3

Ideologie= een samenhangend geheel van beginselen en denkbeelden.

Elke politieke partij heeft andere ideeën over de meest wenselijke maatschappelijke en politieke verhoudingen.

Politieke dimensies

1. Links-rechts , hoeveel moet de overheid zich bezighouden met het sturen van de economie. Links heeft een grotere rol van de staat in welvaartsverdeling. Rechts wil minder regeldruk en grote individuele economische vrijheid.
2. Progressief-conservatief, progressieven willen de wereld steeds verbeteren, niet terug naar hoe het was, conservatieven streven naar het goede te behouden. Traditionele waarden zijn belangrijker
3. Materialisme-postmaterialisme. Kiezers en politieke partijen die voorstander zijn van economische groei of van een hogere belasting voor rijken denken materialistisch. Diegene die duurzaamheid, diversiteit of waarden en normen bedrukken denken postmaterialistisch.

Er zijn drie ideologieën

Socialisme= van oorsprong uitgangspunten als : gelijkwaardigheid en een sterk, sturende rol van de overheid die nodig is om dit te kunnen realiseren.

Liberalisme = van oorsprong uitgangspunten als : individuele rechten en individuele vrijheden

Confessionalisme = christelijke waarden en samenwerking in maatschappelijke verbanden zoals verenigingen, scholen en kerken.

Vragen:

Politiek : hoe moet de macht verdeeld worden ?

Economisch: hoe moeten goederen geproduceerd en gedistribueerd worden?

Sociaal-cultureel: hoeveel vrijheid hebben mensen om af te wijken van collectieve normen?

4.4

Een politieke sociale institutie is een complex van min of meer geformaliseerde regels die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties rond politieke machtsuitoefening en politiek besluitvorming reguleert.

Politieke instituties kunnen formeel zijn, dan gaat het over wetten en bepalingen die voorschrijven hoe mensen zich moeten gedragen. Politieke instituties kunnen ook informeel zijn en dan gaat het om ongeschreven gedragsregels waar mensen zich uit traditie of gewoonte aan houden.

H5

5.1

De objectiviteit van een informatiebron kan onder andere worden bepaald door de volgende vragen:

1. wat is het doel van het geschrevene
2. Wat is de bredere context van het geschrevene
3. Hoe zijn woorden en afbeeldingen gekozen
4. Waar, wanneer en door wie is de informatie tot stand gekomen?

Een informatiebron is betrouwbaar indien er maximale zekerheid is dat de geleverde informatie correct is.

Kans is de waarschijnlijkheid dat een bepaalde gebeurtenis zal optreden

Je hebt twee soorten onderzoek namelijk:

Kwantitatief : is cijfermatige resultaten

Kwalitatief : meer diepgaander onderzoek

Je hebt verschillende maatinstrumenten

1. Enquete , grote groep onderzoeken
2. Interview,, open vragen en veel tijd
3. Observatie, gedrag onderzoeken
4. Experiment, proefpersoon

5.2

Een variabele is een kenmerk van een object, actor of samenleving dat kan variëren. Zoals een cijfer, die kan veranderen.

Hypothese is een stelling die je gaat onderzoeken

- als x dan y
- Hoe meer , des te beter
- Naarmate

Conceptueel model is een schema waarop variabelen invloed op elkaar hebben.

Aantal uren dat ouders tv kijken -----> onderwijsprestaties kinderen